

O človeku, ktorý nikdy nehrešil

V jednej dedinke býval raz veľmi chudobný, ale pritom aj veľmi statočný a pobožný človek, lebo hoc už bol šedivý ako holub, predsa ešte nikdy za života nezhrešil, nikomu neublížil ani čo by len najmenším slovom, nikomu nič neprevinil, nikoho neukrivil. I mrzelo to čerta v pekle, škrabal sa za ušami a vravel:

„To je predsa len do popukania s tým človekom. Druhý, čo ak statočný, aspoň raz za živa mi posluži, ale tento dnes-zajtra zomrie, a ešte neurobil mi v ničom po vôli. No, ale počkaj si ho, veď ti ja vykážem!“

Chudobný človek nevedel o ničom nič a najmenej o čertovi, ako stroji sa naňho. Žil spokojne vo svojom domčeku, modlil sa bohu každý deň, neublížil nikomu, nepožiadaval veci cudzej a spravoval sa vo všetkom podľa prikázania božieho.

Tu raz – kde sa vzal, tam sa vzal, bodaj sa radšej prepadol ta do Sitna až na dno! – čupne mu do izby čert, a to taký, ako ho pánboh stvoril: zuby mal ako koly, nohy ako kôň, na hlave rožky a – pekne prepytujem – na zadku ešte aj chvost, a hneď začal:

„A hejže, ty vieš, kto som ja? Od tvojho narodenia neprestajne chodím za tebou, a ešte ani raz nemohol som spopáckať ťa pri hriechu. Teraz vyvoľ si, čo chceš: alebo zabiješ človeka, alebo budeš rúhať sa bohu, alebo opiješ sa! Z tých troch hriechov, chceš-nehceš, jeden urobiť musíš! Zajtra zasa prídem, aby som počul, ktorý si si vyvolil.“

Ako dopovedal, vyletel hore kochom. A statočný človek čo? Veru neľakal sa tak veľmi, lebo vedel, že kto s bohom, s tým aj pánboh. Už len premýšľal, premýšľal celý deň, čo má urobiť. Ale mu to nijak nešlo po remesle. Čítal celý od boha deň v pobožných knihách a naostatok aj pomodlil sa a zavzdychol si: „Neuvod' nás v pokušenie, ale zbav nás od zlého.“

Ale čože? Na druhý deň ráno zas len zviezol sa dolu kochom čert a zastal pred ním:

„No, rozmyslel si si už?“

„Ej, rozmyslel, rozmyslel! Keď si ty čert, idi do pekla, kde ťa Pán Kristus zatvoril, a daj statočným ľuďom pokoj. Už ja raz tebe kvôli nezhreším!“

„Ale ja ti zas povedám, že ty tomu nevyhneš: lebo niet, ani nebude na svete človeka, ktorý by nezhrešil aspoň raz za života. Ak budeš protiviť sa tomu, tak ti porobím, že dopustíš sa všetkých tých troch hriechov. Dobre si to rozhútaj! Zajtra zasa prídem.“

Vtom hybaj čert, pobral sa hore kochom.

Chudobný človek sám ostal za stolom s hlavou o dlane podopretou. Myslí, myslí o veci. Čím ďalej láme si hlavu, tým viac presvedčuje sa, že ten čert voľač popovedal.

„A veru ten predsa mal pravdu,“ tak hútal sám sebe, „veď sme všetci hriešni; veď by azda Pán Kristus nebol nadarmo zomrel aj za mňa – a ja som ešte nezhrešil. Ej, veru ten čert môže mať pravdu! No, nebudem ťahať sa s ním za palce. Ale človeka zabiť? Ej, to by bol veľký hriech! Veď cez celý život neublížil som nikomu, ani najmenšiemu dieťaťu, ani len čo by maličkým prstom nedotkol som sa nikoho – a teraz odrazu človeka zabiť? Z toho nebude nič! Pánu bohu rúhať sa, aj to by bol veľký hriech! Veď od mojej mladosti chránil som sa aj ľuďom povedať zlé slovo, a teraz na moje staré kolená mal by som rúhať sa pánu bohu? Ani to neurobím! Opit' sa? Hm, to by azda bol najmenší hriech, veď s tým nikomu nezhreším! Čože? Opijem sa, prídem domov, vyspím sa – bude koniec veci, a mám pred čertom pokoj!“

Takto premýšľoval statočný človek a pri ostatných slovách vstal od stola a pošiel do hostinca, kde plným skleniciam hodne podíval sa na dno.

Príde domov. Tu hneď proti svojmu obyčaju začal robiť garazdu. Na nešťastie rozplakalo sa malé vnúcatko a on chcel ho udrieť po chrbte – udrél ho po hlave, že hneď na večnosť onemelo. Tu naraz nebolo hroma, ani paroma, ani čerta, ani svätého, ani boha, ktorého by nebol pospomínal, ktorému by nebol rúhal sa.

Tak, hľa, čo nerobí ožranstvo! Keby nebol opil sa, mohol svätý umrieť – a potom nebolo väčšieho zlolajca, zlodeja a zbojníka od neho! Bo, vraj, najtiah len raz opiť sa, potom to ide ako po remesle. A ten čierny v pekle radoval sa mu a raduje sa podnes, že nie nadarmo vymyslel pálenku!